

Kamper Almanak

CULTUURHISTORISCH JAARBOEK

2019

Uitgave: SNS Historisch Centrum

Aangeboden door:

de volksbank

asn bank

 BLGwonen

RegioBank

 SNS

Redactie: Herman Harder, Marhilde Wessels-Bierling, Geraart Westerink
Beeldredactie: Remy Steller

Redactieadres: SNS Historisch Centrum
Burgwal 43
8261 EP Kampen
(030) 6333633

Internet www.snshistorischcentrum.nl
E-mail info@snshistorischcentrum.nl

Redactiecommissie: drs. J. van den Berg
drs. T. Brink
dr. F.P.M. van der Kraaij
drs. Th.M. van Mierlo

De *Kamper Almanak* is een cultuurhistorisch jaarboek, uitgegeven door het SNS Historisch Centrum. De redactie ontvangt graag bijdragen op het gebied van de geschiedenis en cultuur van de stad Kampen en de regio. Wel verzoeken we u hierover vooraf contact met ons op te nemen.

De *Kamper Almanak* is met de grootste zorg samengesteld. Voor de juistheid van de door derden verstrekte gegevens neemt de uitgever geen verantwoordelijkheid. Voor eventuele verbeteringen of aanvullingen houdt zij zich aanbevolen.

Zonder toestemming van de redactie is gebruik of vermenigvuldiging van in de *Kamper Almanak* gepubliceerde afbeeldingen of teksten in welke vorm dan ook verboden. Het SNS Historisch Centrum heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen; degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Vormgeving: Anne Doede Kampen
Druk: Zalsman bv, Zwolle
Oplage: 3000

Omslag: Luchtopname van het Reevediep. Foto: Freddy Schinkel.

Inhoud

Voorwoord	5
Over de auteurs	6
In de etalage	
SNS Historisch Centrum:	
Geraart Westerink: Nieuwe aanwinst: Dodovaas van Bastiaan Postma	11
cultuurZIEN:	
Carin Koopman: Wie bouwde de kelderkamer, Burgwalstraat 6?	17
't Huys der Kunsten:	
Annemarie Ponte: Huys der Kunsten: museum in oprichting	21
Ikonenmuseum Kampen:	
Evelien Jalving: Strip wordt Ikoon	27
Quintus:	
Tabitha Last-Wilderdijk: Nieuwe samenwerking Quintus en Ventura succesvol begonnen	33
Stadsarchief Kampen:	
André Troost: Schansen om de stad Kampen	39
Stadsgehoorzaal:	
Bas Nijhof: De succesformule van Op Zien Kampers	43
Stedelijk Museum Kampen:	
René van Mierlo: Maarten Meuldijk en de winter van 1929	49
Stichting ARTicipatie:	
J.E. Borst: Kunstproject Hanzebankjes voor de Buren van Stichting ARTicipatie	55
Stichting Kamper Kogge:	
Reijer van 't Hul: Kamper Kogge van Noordzee naar Oostzee in 2018	59
Natuur in de IJsseldelta	
Herman Martens: Waarom staan er bijenvolken in de tuin van het Historisch Centrum?	67

Uitgelicht

Ernst Hupkes: Een verloren school in beeld	73
Geraart Westerink: Stichting Grafisch Atelier Kampen 35 jaar	113
Portrettengalerij: Cor Adema	123

Historische Bijdragen

Johans C.G. Kreek: De romaanse voorganger van de Sint-Nicolaas of Bovenkerk te Kampen. Hernieuwd onderzoek en reconstructie	129
Frits David Zeiler: Nagele	147
Fred van der Kraaij en Michiel van Wijngaarden: Op zoek naar de leeuwen van Kampen. Verslag van een speurtocht	155
Trudi Brink: 'Gedrukt toe Campen'. Over de prenten, uitgegeven door Peter Warnerssen	189
Kees Schilder: Anno 1568. De hertog van Alva in Kampen	213
Kees Schilder: Uitvaartrituelen in de Kamper Sint-Nicolaaskerk	221
Erik A. de Boer: Een Kamper kerkboek en kerkzegel zijn zoek. Op het spoor van vier verbannen predikanten (1618-1620)	231
Theo van Mierlo: Vier eeuwen dakkapellen van het Heilige Geest- of Buitengasthuis	251
Gerrit Keunen: Houtzaagmolen te Kampen.	287
Gerard Mast: Eendenkooien en hutten op het Kampereiland	307
André Troost: De ondergang van de Kokpanden aan de Oudestraat 5-11. Een reconstructie	321

Kampen in 2018

Rennie Meenderink: Arend Hengeveld (Kampen 19 maart 1933 – Kampen 13 april 2018)	355
Benny Huizinga: Pro memoria: Berry Selles. Een blik op de wereld vanuit de Spuistraat	361
Trudi Brink en Geraart Westerink: Dick van Ommen (1 mei 1955 – 21 augustus 2018)	365
Alexander Jager: Archeologische monumentenzorg over 2018	379
Johan Abbink: Overzicht cultuurhistorische onderzoeken 2018	393
Geert Jan van der Schee: Het pand Oudestraat 85. Het 'root Scharlaken'	397
Theo van Mierlo: Cultuurhistorische bibliografie 2018 betreffende de gemeente Kampen	413
Jonnie Bosch: Kamper Kroniek 2018	425
Fotokroniek: Kampen vanuit de lucht. Drone-fotografie van Freddy Schinkel	463

Voorwoord

Het SNS Historisch Centrum beheert twee archieven: het op de regio Kampen gerichte Frans Walkate Archief en het bedrijfshistorisch archief van de Volksbank en haar voorgangers. Met medewerking van schrijvers en redactieleden produceert het SNS Historisch Centrum ieder jaar hét Kamper cultuurhistorisch jaarboek: de *Kamper Almanak*.

Nieuw dit jaar in de Etalagerubriek een bijdrage van de Stichting ARTicipatie over het Kunstproject Hanzebankjes voor de Buren. In de rubriek Natuur in de IJsseldelta leest u een bijdrage van onze ‘huisimker’ Herman Martens over de bijenvolken in de tuin van het SNS Historisch Centrum. In de Portrettengalerij vindt u een portret van Cor Adema, geschilderd door Martin-Jan van Santen. Hij was onder meer jarenlang actief in de Kamper politiek, ontplooië diverse activiteiten op cultureel gebied en heeft zitting in de Commissie van Toezicht van het Frans Walkate Archief. Freddy Schinkel stelde dit jaar de Fotokroniek samen uit dronefoto’s die hij maakte van plekken in en rond Kampen die de afgelopen jaren grote veranderingen hebben ondergaan en waarvoor een aantal luchtfoto’s van een kleine tien jaar geleden als uitgangspunt zijn genomen. Voor de omslag van deze *Kamper Almanak* is gebruik gemaakt van een van deze dronefoto’s.

In de rubriek Historische Bijdragen treft u dit jaar diverse artikelen aan van schrijvers die nog niet eerder in de *Kamper Almanak* hebben gepubliceerd. Erik de Boer beschrijft de 17de-eeuwse zoektocht naar een kerkboek en een kerkzegel die spoorloos zijn. Fred van der Kraaij en Michiel van Wijngaarden schreven een artikel over de speurtocht naar de leeuwen die in de 15de eeuw door Portugal aan Kampen werden geschonken. Gerrit Keunen is de auteur van een uitgebreid artikel over houtzaagmolens die ooit in Kampen hebben gestaan en Gerard Mast stelde een overzicht samen van de verdwenen eendenkooien op het Kampereiland.

Ik wens u namens de redactie en de medewerkers van het SNS Historisch Centrum veel leesplezier.

Herman Harder
Directeur SNS Historisch Centrum